

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Sinn-fein

A küzdelem nem új: egyidős az ir nemzetel. Kezdődött a norman-dán hódítókkal, folytatódott az angol-szász uralommal, a reformációval és a beolvasztási törekvésekkel, mind-aminapig. Csodálatos, hogy a nép, amely Európa legnyugatibbán él, még mindig ott tart, hogy folytatja másfélvezredes harcát a fenmaradásért és a függetlenségért. Holott Európa keletjén már százével ezelőtt megkezdődött a folyamat, amely a kis nemzetek felszabadulásához és függetlenüléséhez vezetett. Az irek az elsők közt voltak, akik átvették a kereszténységet; már a negyedik században megvan a hittérítőjük Szent Patrick, aki ugyan Skótszágból érkezik, de később maguk az ir hittérítők mennek át Skóciába és az angolszászok közé az új hitet terjesztani. Ez az elsőbbség, amire az irek mindig büszkéek voltak, magyarázza a konoksgot, hogy e nép a reformáció legsúlyosabb századaiban, inség és vérfürdők közepette is megmaradt katolikusnak. Csak néhány északi grófságban tudta megvetni lábát a protestáns szellem, de délről visszaverte a nemzeti dac, amely a vallási reformokban az asszimilációt és a későbbi behódolást látta. Érdekes, mennyire igazolták az idők azt a csökönnyöséget. Azok az irek, akiket évszázadokon át semmi más nem tartott össze, csak a külön vallásuk, mindvégig kérélehetetlen elenségei maradtak Angliának és az egy-birodalom gondolatnak, míg az angolokkal egy-hiten levő északi irek erős százalékokban nivellálódtak s a legutóbbi pillanatig a földtellen unió hívei maradtak.

A valóságban az irek a nyolcszázéves angol hódoltság alatt sem olvadtak bele az angolságba. Még ma sem. Az ulsteri protestáns ir ugyanolyan ir, mint a délvidéki katolikus, bár kétségtelenül megalkuvobb. A reformáció előtt nem volt különbség észak és dél között, az egész ország Anglia gyűlölöje volt és nemzeti életre vágyott. Az Erzsébet-korszak ügyes hűbérpolitikával éket vert észak és dél közé s a protestantizmus megkezdte uralmát az Északi-csatorna grófságában. De lejjebb sose juthatott. Lenn tovább izzott a gyűlölet és folyt abba-maradhatatlanul a harc az önállóságért. Érthető, ha Anglia, amely az ir szigetét évszázadokon át uralma alatt tartotta, nem tudott megbarátkozni az ir függetlenség gondolatával, holott a távolabbi kis népek szabadságharcait szimpátiával kísérte és támogatta is. Kiváltságokat, apróbb engedelményeket adott, de már az önkormányzat dolgában rideg maradt. Az ugynevezett home rule-mozgalomnak, amely „hazai kormányzást” követelt, hatvan évig kellett várnia, amíg végre a háboru harmadik évében megvalósult. De akkor már késő volt: csak észak egy-két megyéi hozsannáztak neki, az irség zöme, amely délen lakik és az a másik ir nép, amelyet a földtelenség és a nemzeti keserűség kiűldözött Amerikába, azt kiáltotta: nem kell, mi a független Irországot követeljük.

Ez volt a sinn-fein mozgalom kezdete. A motivum, független Irorszag, nem új, de új minden megnyilatkozása. A sinn-feiner irek újra felfedezték, hogy ők külön nemzet, felfedezték, hogy semmi közük az angolokhoz, mert kéltak és felfedezték, hogy nekik külön nyelvük is van, az elfeledett, régi kódexekbe préselt ir nyelv. Valósággal forradalmi lelkesedéssel vetették bele magukat az új mozgalomba, százsámra haltak martírhalált utcai harcokban és börtönökben, angol nyelven hadat üzentek az angol nyelvnek, mert írül még nem tudtak

és megtanulták a halott, de újraélesztett nyelvet, amelynek hirtelen költői, írói, tudósai, nyelvészei, tanárai és szónokai támadtak. Olyan szilaj vehemenciával terjesztették a sinn-feini gondolatot, hogy egész Irorszag, még Ulster is részben, melléjük állott és melléjük az egész világ álmélködése és rokonszenve. Ma már az angol politika is megrökönyödvé áll szemközt ezzel az elementáris erővel és nincs egy gondolata, amely a menekvés felé vezetne. Az, hogy a home rulet mégiscsak megadja Irországnak, holott az ireknek már nem kell, hogy elrendeli a választásokat északon és délen, hogy két parlamentet ad az ireknek, az ulsterit Belfastban és a délit Dublinban, még csak ideiglenes megoldásnak se jó. Délen a másfél száz képviselő közül csak négy nem sinn-feiner, északon az alig fél száz home ruler, tehát az unióhoz ragaszkodó parlament-

ben is egy tekintélyes kisebbség, tizagynébány képviselő, sinn-feiner és nacionalista. A jövő ugylátszik De Valeráé, aki visszatért Amerikából s amolyan Masarykja Irországnak s akit már most is az ir köztársaság elnökeként tisztelnek honfitársai. Már tárgyal is vele az angol politika, már igyekeznek is valamelyes megoldást találni, bár a sinn-feinernek makacsul kitartanak a szakítás mellett. Nekünk zsidóknak az ir mozgalom azért is szimpatikus, mert igen sokban hasonlít a zsidó nemzeti mozgalomhoz. Őket is a külön vallásuk konzerválta, ők is idegen nyelven teremtették újja nemzeti nyelvüket, ők is nemzeti érvényesülésükért küzdenek s bár minket erős hálakötélékek fűznek Angliához, lehetetlen, hogy az ir nép nagyszerű harcait ne a legmelegebb rokonérzéssel kíséjük.

Loucheur és Rathenau tanácskozásainak jelentősége

Folytatják a tárgyalást Párisban — Nem írtik ki a Rajna-vidéket — Az antant-csapatok nem nyomulnak előre Felsősziléziában

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, jun. 17. Loucheur francia jóvátéti miniszter Wiesbadenből, ahol Rathenau német miniszterrel tárgyal, visszatért Párisba. Megérkezése után nyomban beszámolt a minisztertanács előtt, amely Millerand elnöklésével minden szerdán ülészik. A hivatalos kommuniké, amelyet erről a minisztertanácsról kiadtak, kiemeli, hogy

a wiesbadeni tanácskozások tényleg a jóvátétel kérdésével foglalkoztak.

A „Temps” ezzel kapcsolatban megírja, hogy Loucheur tanácskozása Rathenauval a német kormány kezdeményezésére történt. A német kormány azt javasolta Briandnak, hogy a wiesbadeni francia művészeti kiállítását használják fel a két újjaépítési miniszter találkozására. A két miniszter tanácskozása, amely tíz óra hosszúságú volt, kizárólag vélemény kicserélésre szorítkozott. Kölesönösen leszögezték fel fogásukat a jóvátétel kérdéséről. A tanácskozás folyamán kiderült, hogy Rathenau a francia háborus károokra vonatkozó határozatokat nem ismeri. Loucheur több kérdést intézett Rathenauhoz, akit megkért arra, hogy gondolkozzék azokon, amivel azt érik el, hogy

Németország később precíz választ tud ezekre adni.

Végül abban állapodtak meg, hogy Bergmann német államtitkár június 24-én Loucheurel folytatja a Wiesbadenben megkezdett tanácskozásokat és előterjeszti Rathenau végleges programját. A huszonnegyedik tanácskozásokon francia részről Seidoux is részt fog venni.

A „Temps” ezután megírja még, hogy Loucheur Rathenauval való tanácskozásával rendkívül meg van elégedve. Rathenauban képzett gazdasági és pénzügyi emberre talált, aki őszintén akarja a megegyezést Franciaországgal és aki nyíltan tárgyal. Egyelőre a huszonhat százalékos kiviteli vám pótlására nem terjesztett be javaslatot, mert még maga is tanulmányozza a kérdést. A „Temps” a wiesbadeni tárgyalásról még azt írja: ennek célja, hogy

kölesönösen betekintsenek egymás gazdasági terveibe.

Az angol lapok közlése szerint Loucheur és Rathenau tanácskozása a francia és a német gazdasági körök közeledését készíti elő.

Az angol külpolitika irányításában változás fog történni. A „Figaro” jelenti Londonból: politikai körökben biztosra veszik, hogy a koalíciós kormány a részletválasztásoknál szenvedett veresége arra fogja kényszeríteni Lloyd Georgeot, hogy kizárólag a belpolitikai problémákkal foglalkozzék. Ezzel Lord Curzon a politikai kérdéseiben nagyobb szabadságot fog kapni és Anglia külpolitikáját függetlenül intézheti. Az angol kormány erről a változásról már tárgyal is. Lloyd Georgenak a külpolitikai ügyektől való visszavonulása nem jelent lényegesebb változást Anglia politikájában, mert lord Curzon azokat a politikai irányokat fogja követni, amelyeket Lloyd George megjelölt.

A szövetségesek rajnai bizottsága értesítette a berlini kormányt, hogy nem tehet eleget Németország kívánásának és egyelőre **nem vonhatja ki a csapatokat a Rajna vidékéről.**

A rajnai bizottságnak a hatásköre ilyen intézkedésre nem terjed ki, ilyen intézkedést csak a főtanács hozhat. A megszálló bizottság mindössze annyit tehet, hogy a megszállott területek és Németország között a forgalmat és a közlekedést megkönyviti.

Felsősziléziában a szövetségek közti bizottság beszüntette akcióját a területek kitisztítására. Az összes szövetséges csapatok parancsot kaptak, hogy szüntessék meg előnyomulásukat és vonuljanak vissza állásaikba. A szövetségek közti bizottság ezt az intézkedést azzal indokolja meg, hogy a német védelmi csapatok vonakodtak a kijelölt területeket kiüríteni. Opelemben mégis az a hír terjedt el, hogy a szövetségek közti bizottság intézkedésének más okai vannak.

London és Páris között megegyezés jött létre

a felsősziléziai kérdésben, amely szerint Anglia elismeri és jóváhagyja a Felsőszilézia felosztására vonatkozó francia tervet. A szövetségek közti bizottság közlése szerint Felsőszilézia sorsát rövidesen véglegesen megoldják és a megoldás módja hamarosan nyilvánosságra is kerül.

A szövetségesek egyébként ismét lépéseket tettek Berlinben Höfer tábornok magatartása miatt. A berlini francia követ akciójához Lord Aberson berlini angol követ is csatlakozott és felszólította a német kormányt, hogy sürgősen intézkedjen Höfer tábornok akciójá-

nak megszüntetésére. A berlini lapok úgy tudják, Höfer hajlandó már a szövetségesek parancsának eleget tenni. Cáfolták azt, hogy német és angol csapatok között összetűzések voltak Felsősziléziában. Tény az, hogy

a német védelmi csapatok kiűrték az annsbergi állásokat.

Ezzel teljesítették a szövetségesek legfontosabb követelését.

A német kormány egyébként már válaszolt a szövetségesek legutóbbi jegyzékére. Válaszában hangoztatja: Höfer tábornok bármikor kész a szövetségeseknek engedelmessé válni, de biztosítani akarja látni a német csapatok kivonulását és a német polgárság védelmét. A német kormány nem helyesi, hogy a szövetségesek a német csapatokat egy sorba helyezik a lengyel bandákkal. Mihelyt Korfánty tényleg kivonul Felsősziléziából, a német csapatok is átadják helyüket a szövetséges csapatoknak.

„Charter”

Az a váratlan és keményhangú megnyilatkozás, mellyel az örökre halottnak hitt zsidóság, az első két cionista világkongresszuson, népi elethez való ragaszkodását deklarálta, bámulatba ejtette az egész kulturemberiséget, de maga a zsidó nép is, szinte megmámorosodott a saját hangjának csengésétől. A világ minden zsidó lakta helyén, a semmiből és tömeges egymásutánban nőttek ki a cionista egyesületek és a harmadik cionista világkongresszus (Basel, 1899. aug. 15—18.) már száztizennégyezer frank sékelösszegeztől tudott elszámolni, ami annyit jelentett, hogy száztizennégyezer szervezett cionista áll a zsidó nemzeti törekvések mögött. Ezek a zsidó nemzeti törekvések egyetlen-egy politikai követelésben csúszosodtak ki: az úgynevezett „Charter”-ben. Egy államjogilag biztosított „szabadlevél” volt ez a „Charter”, melyet a török kormánytól kívánt a cionista világszervezet, mely szabadlevélben, Palesztina, a zsidó nép autonóm nemzeti otthonának ismertessék el. Amíg a „Charter” nincsen meg, addig illuzoriának, sőt veszedelmesnek látták, a palesztinai nagystílusú gyarmatosítás megkezdését, mert hiszen közjogi garanciák nélkül hiába telepítenők be Palesztinát, a zsidóság sorsa ottan is a mindenkori kormányhatalom jó vagy rosszindulatától függene, csak úgy mint a galut akármilyen más országában.

Ennek a „Charternek” elérésére fordította a világszervezet vezetősége minden energiáját. Közvetlen tárgyalások folytak a török kormánnyal, Theodor Herzl maga a szultán is kihallgatáson fogadta ebben az ügyben, de az idegen hatalmak és kormányok segítségét is igyekeztek megszerezni. Legnagyobb feltűnést és a zsidó nép széles rétegeiben valóssággal mámoros lelkesedést keltett az a találkozás, mely a német császár és Theodor Herzl között történt Jeruzsálem kapui előtt. Vilmos német császár, 1899-ben látogató körutat tett az ozmán birodalomban. Theodor Herzl, Palesztinába utazott, hogy alkalmat keressen a császárral való találkozásra. Az audienca megtörtént és a német császár erős szimpátiáját fejezte ki a cionista mozgalommal és a zsidó nemzet Palesztinára irányuló törekvéseivel szemben.

A zsidó nemzeti újjáéledésnek azt a korszakát, melyben minden törekvés elsősorban és kizárólag a „charter” elnyerésére, másszóval a politikai biztosítékok megszerzésére irányult, a cionizmus történetirői „politikai cionizmusnak”, vagy „Herzliánusznak” nevezik, ellentétben az úgynevezett „praktikus cionizmussal”, mely a politikai eredményekre való tekintet és várakozás nélkül, a palesztinai nagy kolonizáció azonnali megkezdését követelte. Ez a „praktikus cionista” felfogás azonban csak a későbbi fejlődés során jutott diadalra a cionista mozgalomban.

Egyelőre és Herzl haláláig, mindvégig a politikai és diplomáciai momentum dominált

a mozgalomban. Ezek a politikai megfontolások és utkeresések voltak okai annak is, hogy a negyedik világkongresszust (1900. aug. 18.—16.) Londonba hívták össze. A vezetőség becsületesen a nemzeti föllendülés hatalmas képét festette a kongresszus elé. *Magában Oroszországban százezernél több sékelfizető és egyezharmincnégy cionista egyesület volt, holott az előző évben az egész világon 114.000 sékelfizető és 1300 cionista egyesület működött.* A londoni kongresszuson történt meg először, hogy a fiatalság testnevelésére hívták föl a zsidóság figyelmét. (Prof. Mandelstamm.) Ugyancsak ezen a kongresszuson vetették fel egy cionista napilap eszméjét is. (Dr. Bodenheimer.) Azóta a zsidó torna és sportegyesületek százai működnek a zsidó ifjuság testi nevelésén és Ausztriától a legszélső keleti Európáig és Amerikáig alig van olyan számottevő zsidó lakosságú ország, ahol cionista napilap meg ne lenne. Ha valamikor mérlegelni fogják a cionista eszme nevelő hatását az egész zsidóságra, akkor a zsidó sportklubok és a cionista sajtó lépésről-lépésre való gyarapodását biztos zsinormértékül használhatja a történelemírő.

A gyarmatosító bank ügyében kevésbé volt örvendetes a helyzet. A bank még nem kezdte meg működését, minthogy az alapítói szükséges hányada (5 millió márka) még nem folyt be. Később meg fogjuk látni, hogy akarat és cionista lelkesedés mire volt képes ebben az ügyben is.

Dr. Binéd Mózes.

Három héten belül várható Baranya kiűrtése

Linderóket nem utasították ki — Garami Ernő nyilatkozta

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Baranyába várják a szövetségek közötti bizottságot, amely ellenőrizni fogja Pécsnek és a baji háromszögnek a kiűrtését. A jugoszláv hatóságok állítólag három hét alatt kötelesek a megszállva tartott területeket átadni. A kiűrtés alkalmából a félhivatalos Magyar Távirati Iroda híreket közölt arról, hogy Linder Bólat és háromszázötven társát a jugoszlávok kiutasították és toloncuton vitték a határig. A „Neue Freie Presse”, amely ugyancsak átvette ezt a hírt, legutóbbi számában hosszabb helyreigazító közleményt ad, amelyben közli, hogy Linderék kiutasítása nem felel meg a valóságnak, amennyiben jelenleg is Pécsen vannak még és várják Draskovics szerb belügyminisztert, akivel a szükséges teendőket megtárgyalják.

Ugyancsak a Magyar Távirati Iroda közölte, hogy Garami Ernő és Kunfi Zsigmond Pécsen járt és hateret aláírást gyűjtött a megazállás fenntartása érdekében. Ezt a hírt néhány erdélyi lap is közölte a Damián távirati ügynökség nyomán, amely most Garami Ernőtől az alábbi távirati helyreigazítást kapta:

Bécs, június 18. Csodálkozással olvasom az erdélyi lapokban a Magyar Távirati Irodának azt jelentését, hogy én Kunfi Zsigmonddal Pécsen voltam, onnan hateret aláírással ellátott ívet vittem volna Belgrádba Pasics miniszterelnökhöz, amelyben kérem, hogy a jugoszláv csapatok a várost és Baranyát ne őrítsék ki. Még nagyobb csodálkozással olvasom, hogy engem a magyar kormány intervenciójára a jugoszláv kormány Jugoszláviából kiutasított volna. Ez nem felel meg a valóságnak, annál kevésbbé, mert már haték óta Bécsben tartózkodom, s onnan egy napra sem mozdultam ki. Erre tanom a „Jövő” egész szerkesztősége. A magyar Távirati Iroda ezen hírei csak arra szolgálnak, hogy engem a magyarok előtt befeleltessenek. Garami Ernő.

Jugoszlávia nem egyezett meg Olaszországgal Fiuméről

Belgrád, június 18. (Damián.) Azok a hírek, hogy Jugoszlávia és Olaszország Fiuméra megegyezt, koraiak. Jugoszlávia álláspontja, hogy Fiume kormányzását 12 tagú tanácsára bízzák, melynek 6 tagja olasz, 6 tagja pedig jugoszláv nemzetiségű legyen.

PIS PUS

(*) Ben Cwi. Ezt a nevet hallani most leggyakrabban Bécsben. A Josefstädter Theater színpadán estéről-estére zsufolt nézőtér tapsol neki, a zsidózsargonban ágló színésznek, aki Jakob Gordin négyfelvonásosában, „Az idegen” című drámában remekel. És a sajtó — az előkelő, választékos hangú bécsi sajtó — nem tud betelni a színész dicséretével és a jiddis szindarabok méltatásával. A lenézett, vagy legjobb esetben lemosolygott jiddis-művészet ime az izlés és művészet tekintélyes metropolisában sikert sikerre arat. Magának a művészetnek belső ereje, nem exotikuma okozza az eddig nélkülözött ismerést. Nem lehet meg nem látni az összefüggést a nemzeti eszme és a nép művészetek között. A zsidóság Cionba vágyakozása lemosolyogni való téma volt addig, míg mi magunk belülről nem szereztünk tiszteletet nemzeti gondolatunk számára. Ma művészetünknek tapsolnak, holnap más tulajdonságunknak. Csak akarásunk és önértékünk ne lanyhuljon.

(*) Bökezű ember ez a Károly exkirály. Annyi baja van, mindig zavarják, ki akarják lakoltatni jó pranginsi lakásából, talán már csomagol is, vagy vizum után futkos, sok máhaja lehet, sok gondja csöppseivel, látogatókat is kell fogadnia, akik egy kissé furdózni akarnak régi dicsősége fényében, hivatkozva a régi birodalomból, ábrándozó Károlyvárokat — és ebben az ezernyi elfoglaltságában is van ideje arra, hogy gyakorolja exkirályi kegyét. Legutóbb Apponyi, a főlegitimista látogatta meg Habsburg Károlyt, hogy hódoljon neki. A hódolatot, — ezt fel kell jegyeznie a krónikásnak, — egyenesen fogadja a lakásmizériákkal bajlódó volt uralkodó és a boldog idők emlékeztetőül uralkodói gesztussal az aranygyapjas renddel tüntette ki az őz magyar legitimistát. Honnan vette? Talán mint Hány János is beszéli, bement a kamrába, felnyitotta a ládáját és kihuzta onnan az aranygyapju rendet, hogy hű csalósa, a legőszebb legitimista mellett disztise vele. Bizony bökezű ember ez a hontalan Károly és bizony előrelátó is: a Schatzkammer kincsei mellett aranygyapju rendet és sok egyéb pompás holmit vitt magával hazátlanságába, hogy legyen mivel megajándékozni hódoló híveit. Apponyi büszke lehet rá, mert olyan királyi kitüntetést hordhat diszmagyarján, amelyet egy komikus színpadi királytól kapott. Egyszer még sokat fog érni a ritkaságyűjtő, bogaras amerikánusok előtt.

(*) A kövér Berta kimult. Néhány év előtt még a legnépszerűbb primadonnája volt egy őrzöngő világnak, minden képeslap fényképét hozta, minden ujság a dicséretét zengte. A kövér Berta attrakciót a világ egyik részét hámulatba, a másik részét rémületbe ejtették. Ki nem emlékszik még a premier forró, viharos ünnepére? Berta akkor egész fiatal volt és embermilliók büszkesége, vagy félelme, de mindenestre beszéd tárgyja. Akkor lépett ki a világ elé. A kövér Berta ekkor még pályája elején negyven kilométer távolságból titellátással küldött rémesen pusztító lövegeket Páris felé. A kövér Bertát ezután a nagyszerű teljesítmény után hurcolták mindenfelé, a reimsi katedrális ugyanugy viseli emlékének súlyos nyomát, mint a lombardiai városok vagy a lengyel falvak. Bertának azonban riválisai tamadtak, kövér testéhez hozzáférköztek a csuszó tankok és Berta eltűnt a világót jelentő mezőkről. Már régen elfelejtkezett mindenki róla, azt hittük, hogy egy arzenál raktárának sötétjében él emlékeinek és rozsa marja. De nem feledkezett meg az antant róla, amely most hivatalos átiratban kérdi a német kormánytól, hogy mi történt a német messzevivő ágyúkkal, amelyek sorában a nagyágyu, a kövér Berta volt. A német kormány válaszában közli, hogy Berta és testvérei összesen heten voltak, amelyek közül háromat szétrobbantottak, négyet pedig szétfűrészeltek és maradványaik mint ócskavas rozsdásodnak a szabad ég alatt. Egykor ünnepeit, világszép primadonnának látása kivéltül korokban mindig szánalmat és szomorúságot kelt a szépért lelkesedő emberek lelkében, de a kövér Berta sorsa senkit sem fog megindítani. A rombolást és pusztítást szolgálta s az lett urrá föltette is. A mérleg helyreállt.

A bolsevizmus keleti tervei

Afganisztán, Georgia, Örményország szövetsége — Joffe Keletre utazik

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, június 17. A török nacionalizmus végzetes csapással fenyegeti Anglia keleti érdekeit. Kemalék nacionalizmusa szövetséget kötött az orosz bolsevizmussal, nacionalista érdekeiket kommunista keretek közé fogták, átvették a bolsevizmus kormányzati formáit, hogy az egész muzulmánországot összefogják Anglia ellen. A görögök ellen megindított háború már kinőtt és kiemelkedett frontális jelentőségéből, **mögötte hatalmas erők gyülekeznek.**

hogy megindítsák szent háborújukat Anglia keleti hatalma ellen. A hivatalos Reuter-ügynökség jelenti már, hogy Afganisztán, Georgia és Örményország szövetséget kötött. Ez a jelentés mélyen bevilágít a kelet készülő nagy erőfeszítésébe. Afganisztán a kemalisták oldalán áll, amikor szövetségi kapcsolatot teremtett Georgiával és Örményországgal, ezt a két országot is a török nacionalizmus zászlaja alá vitte, közvetve pedig az orosz kommunizmus határozott céljai érdekében állította sorompóba.

Anglia tisztában van azzal, ami keleten történik. A józan és óvatosságot megkövetelő angol politika nem állt volna Görögország mellett, ha nem tudta volna, hogy a kisázsiai fronton nemcsak Kisázsia sorsát, de Anglia keleti hatalmának sorsát is eldönthetik. Az okos angol politika tehát már megtette a megfelelő lépéseket, hogy a bol-

sevizmusnak ezt a hatalmas akcióját ellensúlyozza és megakadályozza.

Vladivosztokban bázisuk van az orosz ellenforradalmároknak.

ahonnan nyugtalaníthatják és lekötöthetik a vörös hadsereget. Vrangel csapatai beolvadtak a japán hadseregbe és Szibériában készülnek csapatot mérni a bolsevista Oroszországra. Joffe tábornok Japánba és Kínába készül, valószínűleg szeptemberbe oda is érkezik. Utja világos. Fontos megbízásokat visz, valószínűleg katonai terveket is Japán és Kína részére. A szövetségesek ugyancsak kelet felé akarják irányítani a vörös haderőket, hogy ott ütközzenek össze velük.

Dublinban állítólag olyan okiratok kerültek az angol rendőrség kezére, amelyekből kiderül, hogy az ir forradalmárok egy része pénzt és katonai támogatást kért Oroszországtól. Oroszország katonai támogatása abban nyilatkozott volna meg, hogy az oroszok benyomultak volna Indiába. Érdekes az orosz diplomácia munkája: a jugoszláv kormány például jegyzéket kapott az angolai kormánytól, amelyben Kemal pasa elismeri Jugoszláviának Szalonikire vonatkozó jogait és igényeit. A célzat az, hogy ezzel Jugoszláviát Görögország ellen hangolja.

Párisi híradás szerint Moszkvában újra kitört az ellenforradalom.

Beterjesztették az erdélyi földreformjavaslatot

A kamara és a szenátus ülése Jorga kilépett az ellenzékéből

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukarest, jun. 18. Maniu Gyula után a nemzeti párt, másik vezérével, Vajda-Voevod volt miniszterelnököt fogadta kihallgatáson a király. Vajda a román nemzeti párt határozataival kapcsolatban feltárta az erdélyi közigazgatás terén tapasztalt hiányokat.

Jorga végleg kilépett a szövetséget ellenzők sorából. A legutóbbi bukaresti tanácskozáson már nem is vett részt a most kilépését bejelentette hivatalosan is. Jorga lapja, a „Neamul Romanesc” levélte az eddigi feliratát, hogy a federáció organuma.

A kamara ülése

A kamara mai ülésén Zamfirescu elnököt. Trancu Jasi javaslatot terjeszt elő, kérve, hogy az ipartörvényben foglalt előnyöket a csatló területeken lévő cukorgyárakra is terjesszék ki. Ezután megkezdik a pénzügyi reformok tárgyalását. A 3-ik pontnál Ciulea kéri, hogy azon tulajdonosok adóját, akik külföldön tartózkodnak, 36 százalékról 26 százalékra redukálják. Cincu kéri, hogy a harmadában és negyedében kiadott földek után ne ugyanazt az adót kelljen fizetni, mint azon földek után, melyeket a tulajdonosok maguk művelnek meg.

Majd Garoflid földmívelésügyi miniszter terjeszti a Ház elé az erdélyi földreform-javaslatot, melyet annakidején a szenátus már megszavazott. A kamara a javaslatra megszavazza a sürgősséget, Ioan Nicescu kéri, hogy a Regatban és Bessarabiában is vezessék be a telekkönyvet. A kamara ezt is elfogadja. Ezután az elnök javaslatot terjeszt elő, hogy naponként két ülést tartsanak. Ennek ellenében a képviselők kétszeres napidíjat kapnak.

A szenátus ülése

A szenátus tegnapi ülésének napirendjén a fogházra ítélt fiatalok büntetésének felfüggesztéséről szóló javaslat szerepelt. Bujor Pál szerint a javaslat könnyítést akar azok számára jelenteni, akik valamilyen okból vétkeztek s akik sajnálják az elkövetett hibájukat. Antonescu igazságügyminiszter rámutat arra, hogy ez a törvény erkölcsi és gazdasági célzatú. Az elítéltek szabadon fognak dolgozni és nem fogják őket csendőrök őrizni. Aki meg akar szökni, azt visszaviszik a fogházba és

többé nem engedik munkára. Egyik elítéltnél sem lesz tehát érdeke, hogy megszökjön, mert addig szabad, amíg nem szökik meg. Ezután a szenátus a törvényjavaslatot 49 szavazattal 28 ellen, elfogadta.

Jászi cikke az „Adeverul”-ban.

Bukarestből jelentik: Jászi Oszkár, az „Adeverul”-nak levelet írt, amelyben többek között a következőket mondja: Nagyon megindított Isaac Emil rólam írt szép cikke, amelynek lírikus heve elégtétel számomra harcban, amelyet a magyar feudalizmus ellen küzdöttem, amelynek brutális jogtalanságai közös harcra készítettek a magyar és román intellektuális gárdát. A régi Magyarországon védelmeztem a románságot az elnyomottak iránti általános szimpátiából és azért, mert mindig úgy éreztem, hogy bármely kultúra elnyomása nagy morális bűn. Sohasem fogom elejteni a dunai konferenciáról szóló tervemet. De sohasem támogattam Neumann Középeurópa-tervet hangoztatott háború lelkiellátó eszméjét, az én álláspontom mindig pacifista és demokratikus volt.

Ujabb interpelláció az angol alsóházban a jaffai események miatt.

Londonból jelentik: Carius képviselő a gyarmatiügyi minisztértől azt kérdezte, hogy a jaffai zavargások miatt megindult-e már a vizsgálat. Wood államtitkár erre azt felelte, hogy a vizsgáló bizottság tagjai a palesztinai igazságügyi főnök, a palesztinai kormány három magasabb hivatalnok és három palesztinai bennszülött: egy zsidó, egy keresztény és egy arab. A bizottság már meg is kezdte munkáját.

A spanyol király Párisban. Párisból jelentik: Alfonz spanyol király ideérkezett.

Felülvizsgálják az ipari központokat. A munkaügyi és népjóléti miniszter tanulmányi bizottságot nevezett ki, mely M. P. Dimitriu munkaügyi vezérigazgatóból, M. Georgian vezérfelügyelőből és N. Albuлесcu mérnök, központi technikai felügyelőből áll. Ez a bizottság az összes erdélyi központokat meg fogja látogatni s feladata a jelenlegi ipari helyzet tanulmányozása, a munkások panaszaik meghallgatása, a jóléti intézmények, kerületi munkásbiztosítási pénztárak, jótékonsági intézmények és vallási alapítványok ellenőrzése. A bizottság jelenleg a petrosényi és zilvölgyi helyzetet vizsgálja meg. Kolozsvárra még e hónapban érkezik.

A Haggibbor-ügy újabb részletei

A Haggibbor a kolozsvári mérkőzést tartja meg — Az affér ideiglenesen elsimult

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A Haggibbor bukaresti utjának ügye pénteken este széles eseményre dagadt. A bukaresti FSSR — mint tegnap megírtuk — a kolozsvári térparancsnokságot és a hatodik hadtest parancsnokságát is megkereste egy-egy távirattal, amelyekben Carol trónörökösre való hivatkozással kéri az itteni katonai hatóságokat, hassanak oda, hogy a Haggibbor football-csapata föltétlenül Bukarestbe utazzék. A táviratot a két katonai parancsnokság meg is küldte a Haggibbor vezetőségének tudomásulvétel céljából. De mert tudni akarták, hogy a Haggibbor valóban leutazott-e, az egyesület vezetőségét este hét órakor fölhívták a hadtestparancsnoksághoz, ahonnan Florescu Mihail tábornokhoz, a VI. hadtest vezérkari főnökéhez küldték a megbízottakat, hogy a tábornokot informálják. Így történt, hogy László, a Haggibbor főtitkára a tábornokot még este fél tízkor felkereste Monostori-ut 3. szám alatt lévő lakásán és az ő információja után írta meg Florescu tábornok Suciu szövetségi elnöknek azt a névjegyet, amelyről már tegnapi tudósításunkban megemlékeztünk.

László a névjeggyel Nagy Lajos szövetségi előadóhoz sietett és együtt mentek fel a kerületi szövetség helyiségébe, ahol Suciu elnöke alatt éppen választmányi ülést tartottak. A névjegy a jelenlevő sportvezetők között nagy konsternációt keltett, az ülést abbahagyták és Suciu vezetése mellett Stotter Aladár, Koniz Rudolf, László Jenő és Nagy Lajos tizenegy óra után újból felkereste lakásán Florescu tábornokot, aki azonban már ágyban volt. A tábornok kérte a megjelenteket, hogy az ügyet intézzék el úgy, hogy a Haggibbor föltétlenül elutazhassék. A tábornok különben Suciu elnököt és Nagy előadót szombat reggel nyolc órára magához kérte, hogy a továbbiakat megbeszéljék.

Az éjszaka folyamán a Park-kávéházban és a Majorossi-étteremben a sportifriák találkozóhelyein természetesen élénk izgalommal tárgyalták a történeteket. Mint ilyenkor szokásos, a legképtelenebb hírek terjedtek el. Az utcákon a sportrajongó ifjak is csoportokba verődtek és lesték az újabb híreket.

Időközben a „Sport” szerkesztőjét Temesvárról a Kinizsi egy vezető embere, Sadeu mérnök arról értesítette telefonon, hogy a Kinizsi első csapata az FSSR távirataira pénteken este 9 óra 30 perckor Bukarestbe utazott, hogy ott a Haggibborral mérkőzzék, a kolozsvári Victoriával pedig vasárnap délután a Kinizsi Ib. fog játszani.

Szombaton reggel a ligadöntőre megérkezett a marosvásárhelyi MTK. Reggel nyolc órakor Suciu elnök felkereste most már harmadszor Florescu tábornokot, akivel hosszasan tanácskozott. Ugy tudjuk, hogy Suciu elnök az eddig ismert szempontoknál is súlyosabb érveket hozott fel, mert a tábornokot sikerült megnyugtatni. Kijelentette ugyanis a tábornok, hogy ő ugyan az előzményeket nem ismeri, de ha Suciu mérnök saját felelősségére a Haggibbor visszatartja, ám tegye, neki azonban kötelessége a dolgok állásáról azonnal táviratilag értesíteni az FSSR-t. Florescu tábornok a délelőtti folyamán ezt meg is tette. A tárgyalásokkal egyébként már annyira elhúzódott a dolog, hogy a Haggibbor most már meg sem érkehetnék idejében Bukarestbe.

Ezekután biztos, hogy a Haggibbor nem utazik Bukarestbe, hanem ma, vasárnap délután hat órakor lejátsza az MTK-val a régen aktuális ligadöntő mérkőzést, amely elé Kolozsvár egész sportkedvelő közönsége a legnagyobb várakozással néz. Ilyenformán a sok vitaközlő és veszekedő fél közül végeredményében a kolozsvári közönség járt a legjobban. Vasárnap és hétfőn eseményszámba menő szép körmerkőzést élvezhet végig a sportpályán.

Zsidók! gondolkodjatok a Kaddistokról! Adakozzatok a Tarbutra!

A kolozsvári egyetem meghívja Einsteint

Nyolc-tíz előadásra kéri fel — Az őszi félév elejére várják

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

A Kolozsváron megjelenő „Infraterra” ma érdekes hírt közöl: azt írja, a kolozsvári egyetem meghívta Einstein tanárt, hogy itt elméletéről sorozatos előadásokat tartson.

Felkerestük az egyetem rektorát: V. Dimitrut, aki Einstein tervbevett meghívásáról a következőket mondotta:

— A meghívás még nem történt meg, de igenis

szó van róla.

Az egyetemi tanács már régebben elhatározta: Európa nagy tudósait egymás után meghívja Kolozsvárra, hogy itt felfedezéseikről, találmányaikról néhány előadást tartsanak. Ilyenformán a filozófiai fakultás kívánságára

elsősorban Einstein tanár meghívása került előtérbe.

A meghívás meg fog történni és reméljük, hogy

Einstein el fog jönni hozzánk. Ha eljön, úgy az őszi félév elejére, szeptember végén, vagy október elején 8—10 előadást fog tartani a relativitás elméletéről.

Bizonyos, hogy előadásai a legnagyobb érdeklődést fogják kiváltani minden tudományos tényező részére. Ismétlem a meghívás még nem történt meg, erre vonatkozólag az egyetemi tanácsnak kell döntenie. A magam részéről azonban

mindent el fogok követni,

hogy a meghívás minél előbb megtörténjen.

Az őszi egyetemi félév megnyitása után tehát Erdély tudományos világának mindenestire nagy szenzációja lesz: Einstein tanár előadásai.

Nekünk cionistáknak kétszeres örömet szerez ez az esemény, mert alkalmunk lesz körünkben fogadni nemzeti eszménk egyik legnagyobb harcosát.

Palesztinai régiségek

— Rendszeresítik az ásatásokat —

A „Times” jeruzsálemi tudósítója írja: A Palesztina jövő archeologiai kutatásainál két alapelvet fognak figyelembe venni. Az első, hogy „Palesztina emlékei és régiségei Palesztinának és a palesztinaiaké.” A san-remói határozat és a békeszerződés szerint „a kormányzat első feladata az ország érdekeinek a megvédése, tekintet nélkül egyes privilégizált hatalmak esetleges igényeire, vagy politikai befolyására.” Tudott dolog, hogy a multban a törökök Palesztina minden régiségét konstantinápolyi múzeumokba szállították.

Ezzel kapcsolatban romantikus felfedezésre jöttek rá Jeruzsálem felszabadítása után. Több mint százhusz régiségekkel megrakott ládát találtak elrejtve Jeruzsálemben, melyeket Konstantinápolyba akartak szállítani. E régiségek egy része egyes lokális múzeumokból került ki, másik része pedig a legújabb ásatásoktól. Katalógus nem volt és csak hosszas régészeti kutatások és tanulmányozások alapján állapították meg a régiségek eredetét. Phytian Adonis angol archeologus több mint 6000 darabot foglalt katalógusba. Valószínűleg ezen a nyáron nyílik meg a jeruzsálemi központi múzeum a nagyközönség részére.

Igen fontos az a határozat, mely a lokális múzeumok politikáját favorizálja. Sok régiség érdekességét veszti, ha eredeti helyéről elviszik. A régi jellegű múzeumok célja az oktatás és az önérték fokozása. Acreban, Athlitban Ascalonban és Tiberiasban fognak ilyen helyi jellegű múzeumokat felállítani. Jeruzsálemben az építészeti jellegű emlékeket és a szobrokat fogják csoportosítani, lehetőleg a citadellán belül, ahol a Hippicius toronyban már termekről is gondoskodtak.

A másik alapelv, hogy csak a hatósági engedéllyel felruházott tudományos testületek végezhetnek ezenül archeologiai ásatásokat. Azok az idők már elmúltak, mikor a bibliai helyeken akárki rendszertelenül kutathatott régiségek után és a talált műemlékekből hasznolt huzhatott.

Még nagy tervek várnak megvalósulásra. A „Pro Jerusalem Társaság” megbízást kapott Jeruzsálem történeti épületeinek fentartására. A társaság első évi jelentése a napokban jelent meg.

Acreban napvilágra kerültek a híres középkori kripták. Ain Dukban, Jericho közelében katonák egy mozaikfolyosóra akadtak. Francia archeologusok megállapították, hogy a folyosó egy nagyon régi és rendkívül érdekes zsinagógához tartozott.

A közel jövőben megkezdik a Cepernaumban (Tel Hum) egy régi zsidótemplom maradványainak a kiásatását.

Minden egyes megye legalább egy delegátust küldjön a kongresszusra! Minden zsidó fizesse be a sékelét!

Az állatkivitel akadályai

Utasítás a vámhivataloknak — A kiviteli illetékeket még nem állapították meg

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

A kormány néhány héttel ezelőtt bizonyos korlátozások mellett megengedte az állatkivitelét. Minthogy a rendelet nem tájékoztatta elég érthetően az érdekelteket, most részletesebb utasítást küldtek a vámhivatalokhoz, amelyek az exportőröknek megadják a kellő felvilágosítást.

Az utasítás legfontosabb pontja azokat az állatokat sorolja fel, amelyeket külön miniszteri engedély nélkül ki lehet szállítani az országból.

Ezek az állatok a következők: hat éven aluli pásztorok, egyéb fajtájú ökrök, négy éven felül és nyolc éven felül lévő tehének. A többi állathoz külön kiviteli engedély szükséges. Az engedélyeket a bukaresti kereskedelemügyi minisztérium adja, de valószínű, hogy erdélyiek számára a kolozsvári kereskedelemügyi vagy földművelésügyi reszort fogja az engedélyeket kiállítani. Erre nézve pozitív intézkedés még nincsen.

Valamennyi kiszállított állat után a vámdíjon kívül, bizományi és kiviteli illetéket kell fizetni. Ezeknek az összegét esetről-esetre egy eddig még meg nem állapított kulcs szerint határozzák meg.

Az állatkivitel engedélyezése ellenére alig akad gazda vagy kereskedő, aki állatot kiszállítana, mert a kiviteli díjak rendezetlensége miatt képtelenek üzleti számadást csinálni és félnek, hogy a kivitel költségei többet fognak kitenni, mint amennyit esetleg kereshetnek. Ezért fontos és sürgős volna, ha a kormány az exportálás minden körülményét mielőbb nyilvánosságra hozná.

A nagykövetség tanácsa lefoglalta a német légi járműveket

Páris, június 18. (Damian.) A nagykövetség tanácsa elhatározta, hogy az összes német légi járműveket lefoglalja. Eszerint Németországnak összes légi postajáratát be kell szüntetnie.

A zsidó nép a népszövetségben

Genf, jun. 18. A népszövetség ülésén a zsidó kérdés is szóba került. Az etnikai és felekezeti kisebbségek jogainak általános védelme mellett az a vélemény alakult ki, hogy a zsidó nép külön nemzet és mint ilyennek joga van arra, hogy a népszövetség jövő szervezetében mint nemzetközi egység vegyen részt.

A nemzetközi kongresszus hozzájárult ahhoz, hogy a népszövetség a zsidók nemzeti szervezetére a többi nemzetiségre vonatkozó elveket fogja alkalmazni.

Wilson a politikában

Páris, június 18. (Damian.) Washingtoni hírek szerint Wilson volt elnök ismét politikai szerepet vállalt.

HIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség: 977
Kiadóhivatal: 844
Zs. N. Sz. 558

A béke útján

Már tegnap jeleztük, hogy az amerikai és európai cionisták között történt összekülönbözés enyhült és hogy Untermaier és Neiditsch már közvetíti a békét.

Ma ismét kaptunk híreket Amerikából. Egy clevelandi sürgöny jelt, hogy Louis Brandeis főbíró, a cionista világszervezet díszelnöke és az amerikai cionisták vezére kijelentette, hogy addig semmilyen konferencián nem vesz részt, amíg a béke az amerikai vezetők és az európai cionista delegáció között létre nem jön.

Ugyancsak ma egy még kedvezőbb hír érkezett.

Az amerikai cionisták kijelentették, hogy a következő alapon készek a békére:

1. A Keren Hájjeszódot elismerik a londoni konferencián hozott határozatok alapján. Kijelentik azonban, hogy a Keren Hájjeszód amerikai részvényjegyzői a Zsidó Nemzeti Bankról 27 százalék erejéig biztosítékot kapjanak. A K. H. különben is a Zsidó Nemzeti Bank részvényein lehetőleg olyan vállalatokat finanszírozzon, amelyek praktikus célt szolgálnak.

2. Követelik, hogy a cionista világszervezet költségvetési bizottságában, megfelelő számban amerikai cionisták is helyet foglalhassanak. A Waad Haarim jogát, hogy a költségvetést megváltoztathassák, senki sem vitatja, de minden változást a költségvetési bizottsággal egyetértően kell megejteni.

A sürgöny hozzáteszi, hogy a cionista delegáció tagjai között eltérők a vélemények. Némelyek elfogadják a praktikus célt (értsd: a befektetett tőke után járó hasznót) szolgáló pontozatokat, így Neiditsch is, de viszont az amerikaiak között is vannak olyanok, akik több idealizmust követelnek a cionista munkában.

Egyelőre nincs meg a béke, de az ut mindkét részről egyengetve van. Az első lépés megtörtént és a továbbiak sokat nem kéhetnek. Nagy problémák egy táborba terelik mindenkor azokat, akik együtt tartoznak és az ellentétüket el lehet tüntetni, bármennyire is áthidalhatatlanoknak lássanak.

Az első kedves tünet e tekintetben a harmadik távirat, amely így szól:

Newyork, jun. 12. Az első harminc személyből álló chaluco-csoport most szállt hajóra, hogy Palesztinába utazzon. Cionista körökben ez az esemény nagy érdeklődést keltett, a kikötőt rengeteg ember lepte el, mint hogy első ízben történik, hogy Amerika chalucoikat küld Palesztinába.

Az amerikaiak tehát a cionista munkát nem hagyják abba az összekülönbözés ellenére sem. De ez az utóbbi sürgöny nemcsak ebből a szempontból fontos, hanem azért is, mert megmutatja, hogy a bevándorlás nemcsak Ukrajnából, Lengyelországból és Magyarországból, az antiszemita reakció félszkeiből indul, hanem a demokrácia és szabadság hazájából, Amerikából is.

A béke meglesz rövidesen. Ebben nem lehet kételkedni. A chaluco utnak indulása legjobb jele ennek.

— Az „Uj Kelet” legközelebbi száma a szedőszemélyzet munkaszünete miatt szardán reggel jelenik meg.

— **Orlesan rendőrségi főfelügyelő Kolozsváron.** A kolozsvári rendőrségen tegnap látogatást tett Orlesan főinspektor, a bukaresti belügyminisztérium rendőrségi főfelügyelője. Az összes ügyosztályokat átvizsgálta, azután a kaszárnyákat és a kerületi kapitányságokat is megtekintette. Orlesan főinspektor jelenleg köruton van, hogy felülvizsgálja a nagyobb erdélyi és bánáti városok rendőrségeit.

A kongresszusra utazók figyelmebe. Miként a londoni központi iroda jelent nekünk, a kongresszus szeptember 1-től 15-ig fog ülésezni Karlsbadban. Minden délelőtti és délutáni ülésre külön-külön karzatjegyeket adnak ki. Miután súlyt helyezünk arra, hogy az Erdélyből felutazó elvtársak okvetlenül el legyenek látva belépőjegyvel és lakással, felhívjuk a Szövetséghez tartozó alakulatokat, hogy idejekorán jelentésbe nálunk a kongresszusra felutazni óhajtó elvtársak számát. Tájékoztatóul közöljük, hogy a legutolsó, Bécsben megtartott XI. kongresszus, mintegy 20.000 főnyi idegenforgalmat jelentett Bécs városának, úgy, hogy alig lehetett lakáshoz jutni. Miután 1918. óta ez az első kongresszus, a cionista tábor pedig ez alatt az idő alatt aránytalanul megnagyobbodott, hozzája kongresszus aránylag gyenge valutájú, központi fekvésű országban lesz, az érdeklődők még nagyobb tömegére van kilátás, úgy hogy az előre való gondoskodás nagyon is ajánlatosnak látszik. *Az E. Zs. N. Sz. Központi Irodája.*

Péter király nagybeteg. Belgrádból jelentik: Péter király állapota rosszabbodott. Orvosai katasztrófától tartanak.

Román ujságíróünnep Kolozsváron. Az erdélyi román ujságírók szindikátusa június 25-én szombaton és június 26-án vasárnap nagy sajtóünnepségeket rendez a sétátéren. Az ünnepélyen szenzációs meglepetésekben lesz része a közönségnek. Az ünnepség kezdetét szombat délután négy órakor 21 ágyulövés fogja jelezni. Azután a városi sporttelepen az összes kolozsvári sportegyletek részvételével atletikai és footballversenyek lesznek. A szindikátus arany, ezüst és bronzérmekkel jutalmazza a győzteseket. Este 7 órakor csónakverseny lesz a sétátéri tavon, szép díjakkal. 9 kor a kioszkban bál lesz, ugyanekkor nápolyi szerenádo lesz, velencei gondolákkal és tengeri csatákkal. Egész este katonai és cigányzenekarok, valamint az opera zenekara a park több helyen gyönyörködte a legszebb műorszámmal a zenekedvelőket. Mindenféle meglepetések és eredeti szórakoztató számok lesznek, így: libasorsolás, sajtóeroplán, bálí kóstümverseny, régiségpavillon, fazékjáték. Vasárnap délelőtti 10 órakor futóverseny 2-5 és 5-7 éves gyermekek között, három szép díjjal. Délután fél háromkor döntőmérkőzés a sporttelepen a sajtókupaért. 6 órakor virág- és kocsikörző. 7 órakor szépségverseny. A zsűri ujságírókból, festőművészekből és műkedvelőkből fog állani. A győztesek fényképeit az összes kolozsvári lapok leközlik. Este újból bál és velencei csodaéjszaka, nagy amerikai tombolával, amelyen mindenki nyerni fog. Az ünnepségek reggelig tartanak. A sétátérte lampionokkal gyönyörűen kivilágítják. Az ujságírók remélik, hogy e két napon egész Kolozsvár 5 lei beléptidj ellenében a sétátéren fog találkozni.

A kolozsi zsidó kereskedők a vasárnapi nyitvatartásért. A Kolozs községi zsidó kereskedők és iparosok beadvánnyal fordultak a kolozsvári iparkamarához, amelyben kérik, járjon közbe, hogy a vasárnapi munkaszünet helyett a szombatot tarthassák meg hivatalos munkaszünetül s üzleteik és műhelyeik vasárnap nyitva lehessenek. Okul azt hozzák fel, hogy a kétnapos munkaszünetből nagy anyagi kárk van. A kamara a kolozsiai kérésével érdemlegesen foglalkozni fog és minthogy a zsidó kereskedők részéről nem ez az első ilyen felszólalás, ebben a kérdésben általánosságban állást foglal és javaslatát közli az illetékes minisztériummal.

Szabadságolják az 1919. évfolyambeli katonákat. Bukarestből táviratozzák: A nagy vezérkar közzétette az intézkedéseket a hadtestparancsnokságokhoz és katonai intézetekhez, melyben elrendeli az 1919-es évfolyamhoz tartozó és 1919. év elején bevonult katonák szabadságolását. A többiek az ősszel fogják szabadságolni, amikor három éves szolgálatuk letelt. (Dü.)

Ioan Bratianu Kolozsváron. Tegnapi este Kolozsvárra érkezett Ioan Bratianu, a liberális párt vezére. Kisérétében vannak Vintilla és Costica Bratianu, M. Ionescu, Constantinescu miniszter, Negulescu, Angelescu, Ivanitescu, Saveana és Horia Furtuna. Valamennyien a Newyork szállodában szálltak meg. Bratianu és a liberális párt többi vezetőemberei ma értekezletet tartanak a párt kolozsvári exponenseivel és egy nagy népgyűlésen is részt vesznek.

Előléptetések a rendőrségen. A kolozsvári rendőrség bünygyi osztályának vezetőjét, Andrescu Juon kapitányt a VIII-2. fizetési osztályba léptették elő. Candale Juont ugyancsak a VIII-2. fizetési osztályba kapitánynak nevezték ki és a közrendészet és közegészségügy vezetésével bízták meg.

A bukaresti szakszervezetek kongresszusa. Bukarestből írják a Román Távirati Irodának: A szakszervezetek országos kongresszusa való tekintettel a fővárosi szakszervezetek ma kezdték meg nagygyűléstüket az Ovidius nagyteremben. Az első szónoklatokból már megállapítható, hogy a munkásság felelősségre vonja a vezetőit, akik a kommunizmus eszközevé akarták tenni és ezeknek nem ad többé szerepet a munkásmozgalomban. A szónokok legnagyobb része kifejezést adott meggyőződésének, hogy a szakszervezetek elismerik és alávetik magukat a Trancu Jasiféle sztrájktervnek.

Benjamin Hermann kiállítására zárul be. Nagy érdeklődés kísérte mindvégig Benjamin Hermannnak, a kiváló festőművésznek Fötér 4. sz. alatt lévő képkiallítását. A mai nappal a kiállítás be is zárul.

Orvosok kirándulása. A július 2-től 5-ig Kolozsváron megtartandó országos orvoskongresszus bezárójául, július 6-án a kongresszus résztvevői nagy kirándulást tesznek Oláh-szentgyörgyre, ahol a Hébe-vízforrásokat tekintik meg. A kirándulók reggel hét órakor indulnak és este térnek vissza.

A gyógyszerészek küldöttsége a miniszterelnöknél. Bukarestből jelentik: Az ország gyógyszerészeinek küldöttsége ma megjelent Argetoianu belügyminiszternél és kérte a gyakorló gyógyszerészek részére kiírt vizsga elhalasztását, valamint a gyógyszerártulajdonosok kiváltságos jogaira vonatkozó törvény módosítását.

Zsidók bevándorlása Mexikóba. Varsóból jelentik: Az ukrán zsidók központi segélybizottsága elhatározta, hogy delegátusokat küld Mexikóba, akik a helyszínen fogják tanulmányozni, lehetséges-e oda nagyobb zsidó tömegeket telepíteni és ilyen módon az Egyesült Államokból kizárt zsidókat odairányítani. A bizottság még e héten elindul.

Megszüntették az aradi diákok ellen a vizsgálatot. Aradról jelentik: A tartóztatott és összeesküvéssel vádolt 80 aradi diák ügyében ma fordulat állott be. A szombati hadbírósg ugyanis felsőbb rendeleltre az aradi diákok ügyében megindított vizsgálatot megszüntette.

Ma alakul meg az Achuzaszövetkezet. Ma délután négy órakor lesz az Achuzaszövetkezet megalakulása a Calea Regele Ferdinand 52. szám alatt lévő neolog iskola helyiségében. Az érdekelteket ezuton hívja meg a szervezőbizottság.

A külföldiek tartózkodása Romániában. A külföldről Romániába jövőknél ezelőtt a rendőrségek utján a belügyi államtitkárság, illetve a belügyminiszterium adta meg, rendszerint rövid időre, a tartózkodási engedélyt. A kormány újabban elrendelte, hogy a külföldiek ezental csak a rendőrségen jelentkezzenek, amelynek, a felettes hatóságok megkérdezése nélkül, joga lesz a Romániában való tartózkodást legalább egy hónapra, de szükség esetén hosszabb időre is engedélyezni.

A kártyajátékekengedélyek felülvizsgálása. Az „Uj Kelet” megírta, hogy a kávéházak kártyajátékekengedélyeit felülvizsgálják. Mint újabban értesülünk, az ellenőrzés csak arra vonatkozik, hogy a kávéháztulajdonosok lépik-e át az engedélyben kapott jogokat.

Gépirószakaszok az expresszvonatokon. Kölnből jelentik: A kölni vasutigazgatóság azzal a tervvel foglalkozik, hogy az ujonnan építendő expresszvonati kocsikban irógép elhelyezésére alkalmas felszakaszokat fog berendezni. A kereskedelem körében ugyanis régóta hangoztatják azt a kívánságot, hogy a kereskedők hosszú utazások alatt elintézhessék sürgős levelezésüket. Az irógépszakaszokban az ablakkal szemben az irógép fölállítására alkalmas csapóasztalt helyeznek el. A kölni kereskedelmi kamara megalágyodással üdvözli az újítást.

Az amerikai bevándorlás. Washingtonból jelentik: A parlamenti bevándorlási bizottság úgy döntött, hogy mindazon bevándorlók, akik június 8-ikán utban vannak, Amerikában minden akadály nélkül partra szállhatnak. Ezeket nem számítva 1922 január 1-ig a bevándorlók száma az új bevándorlási törvényben megjelölt számot meg nem haladhatja.

Megtiltották a vonatokon való árusítást. Bukarestből táviratozzák, hogy a kereskedelmi miniszter megtiltotta, hogy a vonatokon az ugynevezett házáló-kereskedők portékákat árusíthassák, mivel ez az utasokat nagymértékben zaklatja.

Talált gyermek. A Széchenyitérten őrtálló rendőr tegnap este egy egyedül lévő leánykára lett figyelmes, aki az utcának eltévedt és nem tudott hazatalálni. A gyermek ötéves, Nagy Eszternek hívják, sötétkék szoknyában, szürke szvetterben és piros sapkában van. A haja szőke. Lakását nem tudja megmondani. Hozzá tartozói jelentkezzenek érte a rendőrség (Calea Victoriei 42.) bünygyi osztályán.

Gyilkos iró. Lungianu Mihály, ismert novellairó, közigazgatási főfelügyelő, három revolverlövővel agyonlőtte Marinescu munkást, azután jelentkezett a rendőrségen. Tettének oka régi családi viszály.

Rendőrségi bírek. Katz és Mendel főtéri ruhakereskedők bejelentették a rendőrségen, hogy üzletükből hatezeröttszáz lei értékű ruhaneműt elloptak. Fülöp István Piata Mihail Viteazul 25. számú lakos ezer leies lopásról tett bejelentést. Váradí Józsefné Bátoriu-utca 5. számú lakostól ötszázötvennégy leit loptak el.

Egyetem-mozgóban netró, kedd, szerdán a diadalmas Cezarina negyedik fejezete: „Maconbe afrikai király országában”, eredeti középafrikai tájak, néger szereplők ezrei, végtelenül érdekes etnografiai látványosság, Vasárnap csak egy napig. Bájos, kacagató humoru betörtörtört. „Se ki, se be.” Bobby a tréfas betört szerepében a kedves Gyárfás Dezső. Lehetetlen mulatságos helyzetek! — Apolló-mozgó: Hétfő, kedd, a nagy tetszéssel fogadott kiváló kalandortörténet: Barrabas negyedik része, „Küzdelem a bűnnel”, szerda, csütörtökön, ötödik és befejező rész, „Itélet.” Péntek, szombat az olasz Ambrosio filmgyár egy artiztikus, kedves remeke: „Bohémmházasság.” — Uránia-mozgóban: Hétfőn még „Az állam városa.” csoda-szép poétikus filmköltemény. Kedd, szerda, „Frou-Frou” olasz társadalmi dráma, főszerepben Francesca Bertinivel.

Kimutatás a chevra kadisa kórhadzi élelmezési bizottságának működéséről 1921. évi május haváról. Ebéd kiosztott betegeknek természetben 887, váltásában 246 = 1088 adag. Tej kiosztott betegeknek természetben 155, váltásában 88 = 188 liter. Bevételek: Persely gyűjtésből befolyt 587.50, Betegek hozzájárulása 1074.—, Chevra Kadisától 1000.—, Havihozzájárulásokból 1815.—, Templomi adományokból 2598.—, Összesen: Lei 6552.50.

Kiadások: Pénzbeli segélyben 188.50, Mult havi adóság megtérítése 2825.—, Tejre május havára 116.—, Jegyző fizetése 800.—, Krauszénak fizetését 1220.—, Ételhordáséri 1831.—, Beszedési 100% Glancnak 363.—, Egyenleg (pénztári készlet) 409.—, Összesen: Lei 6552.50. Kifizetésre visszamaradt 2550 Lei. Cluj, 1921. június hó 10-én. Kórhadzi szegény betegek élelmezési bizottsága Cluj.

Ismét kapható Földes világhírű Margit krémje (szappan, puder, mely pár nap alatt udvát, szép, rozsdást, simává teszi az arcot. Elitntet szepit, májfoltot, minden bőrbajt. Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szepit. Kapható mindenütt.

A hírneves Világosi MARTY-COGNAC Medicinal mindenütt kapható

Készüljetekek a XII-ik kongresszusra! Minden zsidó fizesse be a sékelét!

KOZGAZDASAG

A 40 százalékos bonok beváltásának utolsó határnapja. Bukarestből jelentik, hogy a kormány felhívta mindazokat, akiknek még negyven százalékos bonjai (korona, vagy rubel) vannak, hogy ezek beváltása végett július elsejéig okvetlenül jelentkezzenek, mert ezen az időpontra túl a bonok beváltását beszüntetik. (R. T. I.)

A pénzügyőrök nem ellenőrizhetik a kereskedelmi könyvek vezetését. A kolozsvári pénzügyigazgatóság nemrég utasította a pénzügyőröket, hogy a kereskedők üzleti könyveinek felülbélyegzését vizsgálják meg és egyúttal ellenőrizzék az impérium átvételéig visszamenőleg az üzleti könyvek vezetését is. A kereskedők most tiltakozással fordultak a kereskedelmi és iparkamara útján a pénzügyi vezérigazgatósághoz és hivatkoznak az érvényben lévő magyar kereskedelmi törvényre, amely szerint csak a bíróságnak van joga a kereskedők üzleti könyveibe csőd van bűnyű esetén betekintenie. Ezenkívül csak akkor, ha a kereskedő bizonyítási vagy egyéb célokra könyveit önként felajánlja. A pénzügyi részort már döntött is ebben a kérdésben és utasította a pénzügyőröket, hogy a könyvek felülbélyegzését az üzleti titkok megsértése nélkül vizsgálják meg és jogtalanságok elkerülése végett külön pontos utbaigazítást adót nekik.

A be- és kiviteli forgalom megkönnyítése Ausztriában. Az ausztriai vámhivatalokat a kereskedelmi forgalom megkönnyítése érdekében felhatalmazták arra, hogy június 15-étől kezdve külön kérelem nélkül megadhassák saját hatáskörben a behozatali engedély a vámeljárási folyamán számos áruajtánál, mint például gyümölcsnél, fozelék-árunknál, sörnél, textilárunknál, kontekciósárunknál, fa-, üveg és agyagárunknál, vasárunknál, gépeknél, kémikáliáknál, gyógyszerknél, stb. A postaforgalomban ez a könnyítés az összes tilalom alá eső árukra kiterjed, amennyiben 10.000 korona értékűt meg nem haladó küldeményekről van szó. Ezekért az engedélyekért minden fuvarlevéllel küldött vagy fogattal beérkező áruküldemény után 10 korona bélyegilletéket kell fizetni, a vagonban, autón, vagy hajón küldött árunknál ez az illeték 100 korona. A kivitelnél számos arut szabaddítottak föl a kiviteli engedély megszerzésének kötelezettsége alól.

Anglia luxuscikkéket akar behozni. Bukarestből jelentik: Az angol kormány megkereste a román kormányt, hogy engedje meg az angol luxuscikkéket behozatalát, épúgy amint azt Franciaországnak, Ausztriának és Olaszországnak is megengedte.

Valutapiac:

Bukarest, jun. 17. Márka 97 1/2—98, leva 71—73, font sterling 232—237, francia frank 520—525, svájci frank 1100—1150, lira 310—315, drachma 185—190, dollár 62—63, arany 197—, ezüst 827—, osztr. kor. 10 1/2—10 3/4, magyar kor. 25 1/2—26 1/2, szokol 91—92, lengyel marka 540—6—.

Bécs, jun. 17. Lei —, dollár 668—, belga frank —, francia frank 5480—, svájci frank 114 1/2, holland forint 223 1/2, dán korona 113 3/4, jugoszláv korona 1826—, norvég korona 97 1/2, svéd korona 15040, szokol 980—, leva 700—, lira 8407 1/2, marka 978—, lengyel marka 47 1/2, font sterling 2625—, rubel —.

Prága, jun. 17. Lei 110 1/4, dinár 198 1/4, marka 108 3/4, leva 78 1/4, svájci frank 1218 1/2, francia frank —, norvég korona 1054 1/2, dán korona 1254 1/2, svéd korona 1829 1/2, lira 364—, francia frank 586 1/2, font sterling 272—, dollár 7084—, osztr. kor. 1038 1/2, holland forint 2407—, lengyel marka 549 35.

Berlin, jun. 17. Amsterdám 2297 90, Brüsszel —, Kristiania 994—, Kopenhága 1183 80, Stocholm 1548 55, Helsingfors —, Róma 848 65, London 261 70, Newyork 6855 1/2, Páris 569 40, Zürich 1176 30, Madrid —, Bécs 1358—, Prága 45 65, Budapest 27 65.

Zürich, jun. 17. Bukarest 912 1/2, Berlin 847 1/2, Amsterdám 198 1/2, Newyork 5 9—, London 2230—, Páris 4815—, Milano —, Brüsszel —, Kopenhága 101 1/2, Stocholm 132 1/2, Kristiania 86 1/2, Madrid —, Prága 820—, Budapest 282 1/2, Zágráb 405—, Varsó 45—, Bécs 120—.

Budapest, jun. 17. Lei 385—395, font sterling 950 970, leva —, dollár 245—255, francia frank 2055—2075, marka 360—375, lira 1240—1300, osztr. kor. 36—37, szokol 350—365, dinár 660—680, lengyel marka 21—23.

SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsor:

Vasárnap: Cigánybáró. Aca de Barbu vendégjátékával. Rendes helyárrakkal.
Hétfő: Alarcosbál. Medek Anna és Székelyhidyi Ferenc dr. vendégjátékával. Premiére helyárrakkal. Előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.
Kedd: Az apám felesége. (Kissasszony anyám.) Ujdonság először. Premiére helyárrakkal.
Szerda: Ujdonság 2. előadás. Rendes helyárrakkal.
Csütörtök: Cigányvígjáték. Operette-ujdonság, 18. előadás. V. Hegyi Lili és Fekete Rózi a nagyváradi színház szubrette-primadonnájának vendégjátékával. Rendes helyárrakkal.
Péntek: Az apám felesége. (Kissasszony anyám.) Kék róka. Új betanulással s új szerepesszással Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal.
Szombat: Vasárnap d. u.: Gróf Monte Cristo. Mérsékelt helyárrakkal. Kezdeté fél 4 órakor.
Vasárnap este 8-kor: Mágnás Miska. 72. előadás, Berky Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal.
Hétfő: A fenséges asszony keringője. Operette-repriz először. Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátékával. Premiére helyárrakkal.
Kedd: A fenséges asszony keringője, Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátékával. Rendes helyárrakkal.

Raszkolnyikov. Bemutató a Magyar Nemzeti Színházban. Dosztojevski Raszkolnyikovját dramatizálni, úgy, hogy a regény egész komplexuma benne legyen a színdarabban, szinte a lehetetlenséggel határos. Bilinszki, Leó se tudott megbirkózni a lehetetlen feladattal és a három felvonásban nem tudott mást belegyúrni, mint egy fiatal, exaltált gyilkos testi-lelki vonaglását. Holott Dosztojevskinek maga a gyilkosság csak ok és alkalom arra, hogy megdöbbenő, agyvelőbe markoló lelkirajzokat állítson az olvasó elé. Meg kell azonban állapítani, hogy a dramatizált Raszkolnyikov így is megrázó hatással van a nézőre. Erősen hozzájárult ehhez a tegnapi bemutatón, a szereplők megértő, elmélyülő játéka. A címszerepet Lengyel Vilmos adta. Véleményünk szerint nem mindenütt találta meg Dosztojevski erősen gondolkodó Raszkolnyikovját, de ez egyúttal a dráma hibája is. Lengyelen kívül, Oláh Ferenc és Miklósi Margit játéka emelkedett ki az együttesből. Tárai alakításában inkább egy magyar vizsgálóbíróra ismertünk. Izsáki Margit, Laczkó Aranka és Mihályfi szintén jók voltak.

A színházi iroda hírei:

Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátéka. A jövő hét végére olyan vendégjátékokat hirdet a színházi iroda, amelyek bizonyára a közönség legszélesebb rétegében fog lázas érdeklődést kelteni. Berky Lili, aki csaknem három éve nem lépett fel már Kolozsvárra s aki évekig ünnepeket kedvence volt a kolozsvári közönségnek és Gózon Gyula fognak föllépni. A műsor egyelőre nagy föllépést hirdet. Szombaton a „Kék róka”-ban, Hercegh Ferenc nagyszerű vígjátékában fog föllépni Berky Lili. Aki ezt a szerepet most játszotta a Vígyszínházban rendkívüli sikerrel. Pált most is Janovics Jenő dr. fogja a „Kék róka”-ban játszani. A többi szereplő új lesz. Vasárnap leghíresebb szerepét, „Mágnás Miska” Marcsáját fogja Berky Lili játszani. Ezt a szerepet 65-ször játszotta Kolozsvárra. Jövő héten, hétfőn és kedden együtt lép fel Berky Lili Gózon Gyulával s ezen a két estén régen nem adott „Fenséges asszony keringője” című operett fog színrekerülni. Az előadásokat rendes helyárrak mellett tartják meg, kivéve a hétfői „Fenséges asszony keringőjét”, amikor premiére-helyárrak lesznek érvényesek. — Medek-Székelyhidyi. Hétfőn este bucsuzik a kolozsvári közönségtől az „Alarcosbál”-ban Medek Anna és dr. Székelyhidyi Ferenc. Az európai hírt művész-nagyságok hétfői föllépése iránt óriási nagy a közönség érdeklődése. — Az apám felesége. (Kissasszony anyám.) A jövő hét három estéjére van kitűzve a francia fiújáték irodalom legújabb és legkacagtatóbb terméke „Apám felesége” illetőleg eredeti cím szerint: „Kissasszonyanyám”. Briliáns kacagtató, finoman pikáns, szellemes vígjáték ez, amely a nevetésnek valóságos fergetegét fogja kiváltani. Kedden, szerdán és pénteken adják az „Apám felesége”-t s bizonyos, hogy egyetlenegy hely sem fog a nézőtérben üresen maradni.

Még két hetünk van a sáhel beszedésére. Fizessétek ki a sákeit!

Kész nyári ruhák, hölgyek és férfiak részére érkeztek SIPOS JENO céghez — Pótor 17. szám, —

SPORT

A kétnapos program. Minden érdeklődés a ma délután megtartandó MTK—Haggibbor mérkőzés felé irányul. A csapatok egyforma játékerényél fogva küzdelmes és szenzációs játékra van kilátás. A mérkőzés teljesen nyílt. Mindkét csapat erejének minden megfosztása vel fog küzdeni, hogy a „ligadönő” mérkőzésből mint győztes kerüljön ki. A mérkőzés pontban 6 órakor kezdődik. Ha a rendes kétszer 45 perc nem hozza döntést, a játékot meghosszabbítják. A két csapat felállítását a következő: MTK: Szász, Fischer, Leitner, Nuridzsán, Zsongor, Jakab, Gácsi, Glancmann, Citrom, Deutsch S., Szabó, Haggibbor: Sugár, Wesel, Lazarovits, Jakobi, Braun, Csillag, Farkas, Bernáth, Pollák, Reményi, Nyul. Előzőleg délután 4 órakor CFR—KAC mérkőzés kerül döntésre, ami a vasárnapi sportnak szintén érdekes eseménye lesz.

Hétfőn a KAC mérkőzik az MTK-val és tekintve, hogy a KAC Nagy Jézseffel és Marcinkievic II.-vel megerősítve fog szerepelni, teljesen egyforma eséllyel veszik fel a küzdelmet, ami így sportszempontról izgalmas mérkőzésnek ígérkezik. Előzőleg CFR—Haggibbor mérkőzés lesz. A CFR csapata, amely a ligabajnokságban a második helyre került, a ligamérkőzések során csak a Haggibbor csapatától kapott vereséget, amelyért a mérkőzésen óhajt revansot venni. A belépőjegyek nagyrészt mindkét napra elővételben elfogyott.

A Victoria Temeşvár-ra rándult, ahol körmérkőzésen fog részt venni, melyen rajta kívül a TAC, Kinizsi és Unirea csapatai szerepelnek. Vasárnap TAC—Unirea és Kinizsi—Victoria mérkőzés lesz. Hétfőn a két győztes az első helyért a két vesztes pedig a harmadik helyért fog küzdeni.

Az Universitatea Marosvásárhelyen játszik az ünnepek alatt, első napi ellenfele az MTK, másodnapon pedig a MAC csapata lesz.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
Szerkesztőség: Galea Rep. Ferdinand (vált. Magyar József-ut.) 48.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Hölgyek figyelmébe!

Legújabb divatu bukarosti, párisi és bécsi minták szerint

műhimzés
damburozás
gépajurozás
gouvurozás
plissirozás

gyorsan és szépen készül a műhimző és gouvurozó szalonban

Unió-utca 15. Emelet

L'or crém

a legjobb arc-
és kézápoló.

Főraktár:

László és Társa

parfumeriája CLUJ, Piata
Unirei 12. (v. Bittóhelyiség)

BREUER ÉS RONA

nemzetközi szállítási- és bizományi vállalat
ORADEA-MARE. Interurb. telef. 5-55
 Szállít bármely országból egész Románia területére vaggontételeket és darabárakat biztosítással.
 Olcsó díjtételek. Külön árúbiztosítási osztály

Allandó gyorsáru gyűjtőforgalom:

Képviselet Európa minden nagyobb városában

Aradról Brassó, Nagyszeben, Petrozsény, Kolozsvár, Nagyvárad, Marosvásárhely és Bucuresti vonalakon — közbeeső állomásokon is

Vállalom: Brunn, Prága, Bécs és Budapestről Aradra gyűjtőkocsik leggyorsabb leszállítását, valamint mindennemű külföldre irányított szállítmányoknak a leggyorsabb és legjutányosabb lebonyolítását.
KONIG SZALLITÓ ARAD

NYÁRI UJDONSÁGOK

békebeli minőségben megérkeztek **Neumann M. céghez** férfi-, fiu- és leányka-ruha áruház **Cluj**, (Kolozsvár) Piata Unirii 14. Telefon 431

Verseny árak !!

Havonként külföldi behozatal

Mielőtt vásárol, győződjék meg árainkról.
 rövidáru papírárú cigarettapapír szalma, edények drótszeg
 müncheni árak inószorok hűvelő háztartási cikkek grafit (vaspor)

NAGY ÁRUHÁZ

(volt Szóchenyi-áruház) nagykereskedésben **CLUJ (KOLOSZVÁR)**. Tel. 404.

Deutsch Testvérek

Nemzetközi szállítási vállalat. — Rendszeres gyűjtő- és waggonforgalom a külföld, valamint a belföld minden irányából és irányába. — Fuvardíjviszterítési és felvilágosítási iroda.

DMC

Allandóan dusan sortírozott raktár

Serényi Dezső
 rövid-, kötött- és szövöttáru nagykereskedés
Timisoara, Cetate Str. Palanca 1.

DEUTSCH K. I.

üveg és porcellán nagykereskedés r. t.
Oradea-Mare — Nagyvárad,
 Str. Nicolae Jorga, v. Zöldfa-u. 4.
 Telefon 71 Interurban

Allandó nagy készletek fehér, kristály, üveg, karlsbald porcellán, díszmű- és konyhaberendezési cikkekben.

Világvárosi mintára, pazar fényvel, — ujjonnan berendezett

étterem és falatozó Nagyváradon,

a Metropol, volt Sas-szálloda épületében Just Nissen és Mandl Simon vezetése alatt a napokban megnyit
 Elsőrendű konyha. — Finom falberok. — Figyelmes kiszolgálás. — Szolid árak. — Frissen csapolt sör

I-a fehér koronadugót és parafadugót

minden kivételben eredeti gyári árban szállít
KERTÉSZ EMIL bizományi irodája
ORADEA-MARE 1047-1
 Str. Alexandri (volt Teleky-utca) 34. szám
KARL SIMON Kősterlei (Csehország) parafaművek vezérképvisellete és bizományi lerakata

VADÁSZ ÉS TSA

VILLAMOSSÁGI ÉS VIZVEZETÉKI BERENDEZÉSEK SZERELÉSI VÁLLALATA

Cluj, Egyetem-utca. — New-York épület.

Telefon-szám: 2-14. 997 Telefon-szám: 2-1.

PÖSTYÉN

világhírű iszapforrdsai ismét kényelmesen felkereshetők. Tökéletes békebeli üzem. Kfttűnő ellátás. Mindennemű diéta.

THERMIA PALACE

a legkiválóbb szállószanatórium, a gyógyfürdőkkel egybeépítve. — Az utazást, vizummegszerzést, pénztutalást és a fürdőüzemet illető minden felvilágosítást megad a fürdő erdélyi irodája:

UNION-BANK Rész.-Társ.
Oradea-Mare (Nagyvárad)
 Str. Reg. Maria (Bémer-tér) Kolosváry palota.

Befőttes- és uborkás-üvegek megérkeztek

prima minőségben — sokkonként negyvenöt leleert kaphatók

Táblaüveg — Ablaktapasz
 Kristályfehér porcellánárak
 Üvegárak — Wilhelmsburgi kőedény — Keretlecek

waggontételben is kaphatók

Komlós Testvérek
ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD

Kereskedők figyelmébe!

Cérna nagymennyiségben állandóan raktáron (kutyafejű márka gar. 400 yard)
Landesmann & Welsz Export-Import cégnél
 az intrai (Olaszország) cérnagyár erdélyrészi kizárólagos képvisellete és gyári lerakata:
Cluj, Palatul Urania (Radák-utca oldal)

Grünwald és Péchy

Üvegesiszolda, tükörárugyár és épületüvegezési vállalata

Oradea-Mare, Str. Gerlozy-utca 16

tudatja, hogy tükörüveg-szállítmánya megérkezett!

Készít mindenféle csiszolt butorüvegeket és tükröket, tükrök ujrakoncsorozását. — Fintükrök I. II. III. rendű (10/16 coll) ládákban. Épületüvegezés! Minden méretű valódi cseh táblaüvegek állandó nagy raktára

KÁVÉCSARNOK

és étterem jóitalok, naponta friss háziszütemények
GRÜNFELD-nél
 Oradea-Mare, Str. Saguna (volt Kapucinus-utca) 6
 Pontos kiszolgálás!! — Szolid árak!!

MARX EMAIL

keritutor-, damar-, kristály- és kopallakkok, „Medve”-jegylő padló-lakk, Flügger kocslakkok, firnis, bécsujhelyi terpentín, vegyi- és földfestékek budai-föld, bécsi fehér, izléses szobafestő patronok. —
 Ecsetek nagy választékban most érkeztek és leszállított áron
RADOS & Co.
 Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi-u.) 7

Externa nemzetközi szállítási és vámolási vállalat

Központ: Oradea-Mare.
 Filók: Biharpüspöki, — Bihar-keresztes, — Nagyszalonta, Kötégyán, Halmi
 Nemzetközi transportok. Allandó gyűjtőwaggonok Wienből, Budapestről és a külföld nagyobb városából. — Allandó belföldi gyűjtőforgalom.
 Sürgőnyclm: „EXTERNA” — Oradea-Mare

Restaurant Bihar étterem (volt Lloyd)

ujjennan átalakított tölkerthelyisége **GRÓSZ FARKAS és STEIER DÁVID** vezetése alatt 300 személyre berendezve **MEGNÝILT!**
LAKODALMAK és BANKETTEK rendezését jutányosan vállaljuk

ORADEA-MARE אונטרער דער לויטונג ר' מנחם זאב (NAGYPIAC TÉR)
 ראם שד' ש"ב בקהל ראימנאלאמא תחת דגל הרח"ו מוהר"ר יוסף צבי דויטשקין שליט"א

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szövevény 1 lel. Vastagabb betűvel 2 lel.
Legkisebb apróhirdetés ára 10 lli.

Utazói, pénztárnoki vagy más bizalmi állást keres, kereskedelmi ismeretekkel bíró fiatal ember, ahol szombaton zárva. Cím a kiadóhivatalban. 1167-I

Két utcai szoba konyha teljes butorral, belváros legforgalmasabb helyén más vállalat miatt átvehető. Orvosi vagy fogorvosi rendelőnek, divatszalonnak alkalmas. Ajánlatok 30.000* jellegre kiadóhivatalba kerülnek.

Két intelligens fiatal ember butorozott szobát, esetleg két ágyat keres. Cím: Gombos-nyomda, Minorita-utca.

Jókarban levő komplett kávéházi berendezés eladó Bővebbet Klein Mór, Nagyenyed. 1173-I

Cement eladó kicsinyben és nagyban Faháznál. Malom-utca 1 alatt. 1189 I

Haszfűtő és melltartót legolcsóbban Stern Antalné készít. Heltai-u. 16. szám. 1196-I

GOLDSTEIN, WEISZ ÉS DAVIDOVITS
1904 óra és órák-
lékek nagyban
ORADEA-MARE,
Ferdinand király-u. 8

Egy vagon szitakerék
(Siebreifen)
megvételre kerestetik. —
Legolcsóbb ajánlatot szor-
tírozás megadása mellett
kér
Kermelstein M. Dávid
MÁRAMAROSSZIGET
— Magyar-utca 1. szám —

Dacia (volt
Pannonia)
Szatmárcsaba, Szatmárnémeti
szálló, étterem, kávéház az
előkelő közönség talál-
kozó helye. 299

BLUMENFELD ÉS SIMON
RT. CLUJ 1908 Bor, szesz, nagykereske-
dés, likőr- és romgyár
Ajánlja saját főzést szilva-, seprőlalékat és cognacját, kitűnő
likőr- és rumkülönlegességeit, valamint finom uradalmi fajborait
Str. Julia Maniu (v. Szentegyház-u.) 22

CURORA ÉS CSOKOLÁDÉ KARTÁR
LUSZTIG és NUSSBACHER Călea Regele Ferdinand No. 31
Szállítunk postán, utánvét mellett.

„METROPOL”-ban Cătea-restaurant
és elsőrangú cigány-
zene estaként (1206)

„Melissát” kérjen, ha finom
cukorkát akar!

MALOMKŐ
EREDETI SZÁRHEGYI
KIPRÓBÁLT JO MINŐSÉG
OLCSÓ AR!
KAPHATÓ: SZÁRHEGYEN
(Gyergyószentmiklós mellett)
A BERKES-FÉLE FÜRÉSZ-
TELEPEN, valamint ALBA-
JULIÁBAN (GYULAFEHÉR-
VÁROSN) A GOLDMANN ÉS
KLEIN CÉG FATELEPEN.

Modern ebédlő- és hálószoba-butor eladás. Aranyosgyéresen dr. Pap Lajos házában f. év és hó 22-én szerdán délután 5 órakor Salamon Manoné eladja nyilvános árverés útján a helyszínén látható egy teljes modern sötét palisander ebédlőt és egy zománcozott vas hálóbutort szőnyegekkel és terítővel. Kiküldési ár: az ebédlő L. 15.300.—, a háló szőnyegekkel együtt L. 6.000.—. Bónusz 10% Fenti ingóságok a kiküldési áron alul is az árverési feltételek alapján el lesznek adva.

Butor- és épület-vasalást, gazdasági cikkeket, permetezőt, stb. meg-
lepő olcsó árban szállítok
postán és vasuton. Kérjen
áránlatot. 1249

Stern vaskereskedő
Oradea-Mare-Nagyvárad
Str. Nicolae Jorga
(Zöldfa-utca) 10. sz.

HA
vérszegénységben, görvéllykórban
bőrbetegségben, izom-, vagy izü-
letosuzban, idegbetegségben, az
ivarszervek idült bántalmában
szorvód, vegye meg a pá-
ratlan gyógyhatású népi gyógy-
fűrdő cókora igen elterjedten
használt kúrnó
vásártelki természetes vaslápsót
(Eisenmineralmoor, Moorsale)
kapható minden mennyiségben a

RÓZSA nagy- 1215
drogeriában,
Cluj-Kolozsvár, — Piata
Unirii 26. (Mátvás kir. tér)

Lőrincz Sándor
Automobil vállalat,
javító műhely,
autogén hegesztés
Cluj, C. Reg. Ferdinand 116

Uj
szenczáción! szenczáción!
meglepő árak
Uj
Olcsó hét
Dick
cégnél

- 1 mtr karton v. delain 6.—
- 1 mtr kitűnő indigó karton 8.90
- 1 mtr kitűnő kanavász 9.80
- 1 mtr csikos batist minden színben 10.—
- 1 mtr elsőrendű francia kreton.... 12.50
- 1 mtr kelengye vászon 11.50
- 1 mtr amerikai angin 11.50
- 1 mtr francia diindli delain..... 19.80
- 1 mtr angol zephir ingekre 13.50
- 1 mtr fekete selyem lüster 140 cm. széles 78.—
- 1 mtr pepita szövet 120 cm. széles 25.—
- 1 mtr gyermek zeig 15.—
- 1 mtr köpeny szövet 65.—
- 1 mtr női és férfi gyapju szövet 140 cm széles 91.28
- Egy teljes férfi öltönyre való angol gyapju férfi szövet 255.60
- 1 mtr himzett batist 120 széles.. 18.—
- 1 mtr himzett grenadin 120 széles 25.—
- 1 drb férfi ing és nadrág 59.—
- 1 drb férfi ing 39.80
- 1 drb férfi alsónadrág 29.—
- 1 drb női ing 39.—
- 1 drb fekete és szines reform-bugyi 34.—
- 1 drb fu nyári tricót 34.—
- 1 drb gyermek-, női- vagy férfi fürdő dressz 59.50
- 1 drb himzett grenadin blous 98.—
- 1 pár férfi harisnya 7.—
- 1 pár női fekete v. fehér harisnya 10.—
- 1 pár férfi cerna keztyű..... 18.—
- 1 pár női selyem keztyű 25.—
- 1 garnitúra kezelő-gomb, nyaktű és lánc 18.—
- 1 drb gallértű 50.—
- 1 drb piaci táska 5.—

Patent gyermek-harisnyák gyári áron alól

Mig a készlet tart!

Gyárak! Furészek! Malmok!
Kőföldi gyártmányokkal minden tekintetben versenyképes, olcsó la gödör- (cseres) és chrom-csereszű timósos varró- és kötő-szizjak, — valamint mindenfajta technikai bőrök kaphatók a
RENNER TESTVÉREK ÉS TSAI BÖRGYÁR RÉSZV. TÁRS.-NÁL
— A gépszizjak vizesen nyujtottak! —

Csak egy ut vezet az erőhöz, egészséghez a páratlan hatáson
HIGIEA SÓSBORSZESZ
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyszeri Gyar 1214
CLUJ — KOLOZSVAR

ELSO ERDELYRESZI ROLOZSVAR
ÉKSZERÁRUGYÁR
átköltözött saját házába, Timár-u. 12.
Bejárát a Szappany-utca felől.
Roth és Goldberger

PALACE-KÁVÉHÁZ
TIMISIOARA — TEMESVÁR
Temesvár legelőkelőbb és leglátogatottabb kávéháza. Belváros főútvonalán. Kitűnő italok és hideg ételek. Figyeimes kiszolgálás. Esténként cigányzene. 5 órai teák. Délutánoként kvartett.
— Tulajdonos: DAN ARTHUR
— Erdélyiek találkozóhelye. —

Szenzácións olcsó árak
WEISZ ÉS MOLNÁR
cégnél Cal. Reg. Ferdinand (Wesselényi Miklós-u.) 7.
1a kartonok 7.50 leltől | 1a angol ing zeitr 15.— leltől
1a zeitr 13.— leltől | Bőrtörés oxizár... 16.50 leltől
Fehérmű vászon 9.50 leltől

Kereskedők figyelmébe!
Friedmann és Schön
fűszer- és rövidáru nagykereskedők
SATU-MARE (KÁROLYI-HÁZ)
Export — Import Csehszlovákiába és Ausztrliába

KLEIN ÉS LAZÁR
nemzetközi szállítási vállalat
Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmarthy) 2.
Rendszeres gyűjtő és vagonforgalom a külföld valamint belső minden irányából és irányába
Kirendeltség a curtici határállomáson